

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/125/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122211248
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7122211248.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom v C., D. XX, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Mestského súdu Košice sp.zn. 42C/37/2022 zo dňa 14. júna 2023

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Mestského súdu Košice č.k. 42C/37/2022-133 zo dňa 14. júna 2023.

Nepriznáva stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom č.k. 42C/37/2022-133 zo dňa 14.6.2023 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe doručenej súdu dňa 2.11.2022, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplata sumy 20.000 € titulom nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Košiciach. Žalobu odôvodnil tým, že bol stranou sporu vedenom na Okresnom súde Košice - okolie, sp. zn. 6C/37/2022, a postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 6C/37/2022 z 27.1.2022 došlo k nesprávnemu úradnému postupu a bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Žalobca nesprávny úradný postup videl v tom, že Krajský súd v Košiciach v zastúpení JUDr. Matyiovej hodnotil dôkazy bez akéhokoľvek akceptovateľného, racionálneho, logického základu a nadväznosti, celé odôvodnenie rozhodnutia bolo vysvetlené právne nesprávne, chybné, účelové. Odôvodnenie skutočností uvedených v uznesení Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/149/2022 si podľa neho hrubo odporuje. Ďalej tvrdil viaceré skutočnosti z konania vedeného na Okresnom súde Košice - okolie, sp. zn. 16C/115/2020 a sp. zn. 6C/37/2022, opakovane poukazoval na chybnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorého nesprávny úradný postup namietal. Žiadal žalovanú o prerokovanie nárokov podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. a priznať náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Košiciach podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z..

3. Bral zreteľ aj na stanovisko žalovanej, ktorá poukázala na to, že v konaní sp. zn. 2Co/149/2022 došlo len k vydaniu uznesenia zo dňa 12.10.2022, pričom uvedené nepredstavuje nesprávny úradný postup, ako ani nezákonné rozhodnutie. Ďalej uviedla, že zo skutkových okolností konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2Co/149/2022 vyplýva, že uznesením zo dňa 12.10.2022, sp. zn. 2Co/149/2022 odvolací súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 20.06.2022,

č. k. 6C/37/2022-51 (výrok I) a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (výrok II). Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zastavil konanie sp. zn. 6C/37/2022 vo veci žalobcu proti žalovanej E. F. G. o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, a to z dôvodu, že žalobca v súdom stanovenej lehote nezaplátil súdny poplatok vo výške 596,- EUR. Dodala, že z ustálenej judikatúry vyplýva záver, že postup súdu (hoc i nesprávny), ktorý nachádza odraz vo vydanom rozhodnutí, nemožno považovať za titul pre uplatnenie nároku na náhradu škody, nakoľko titulom môže byť v takom prípade výlučne nezákonné rozhodnutie. Žalobca si nesprávne uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu, namietaný postup súdu nemožno považovať na účely uplatnenia nároku na náhradu škody za nesprávny. Navyše žalobca doposiaľ neunesol dôkazné bremeno, ale ani bremeno tvrdenia o vzniku nemajetkovej ujmy a konkrétnych následkoch v osobnostnej sfére žalobcu v súvislosti s požadovanou náhradou nemajetkovej ujmy tak v nepeňažnej forme, t. j. v podobe konštatovania porušenia práva, ako aj v peňažnej forme vo výške 20.000,- EUR. Z dôvodu, že v prípade žalobcu neexistuje spôsobilý titul pre uplatnenie práva na náhradu škody, ako ani škoda (nemajetková ujma), žalovaná zastávala názor, že nie je možné dospieť ani k záveru o existencii príčinnej súvislosti medzi namietaným nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmu.

4. Súd mal za preukázané, že žalobca bol stranou v spore vedenom na Okresnom súde Košice - okolie, sp. zn. 6C/37/2022, kde súd konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. V odvolacom konaní sp. zn. 2Co/149/2022 odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Spor sp. zn. 6C/37/2022 je právoplatne skončený. Žalobca vo veci sp. zn. 6C/37/2022 namietal nesprávny postup prvostupňového súdu, ktorý považoval len vyjadrenie žalobcu vo veci vedenej na Okresnom súde Košice - okolie sp. zn. 16C/115/2020 za novú žalobu (konanie vedené pod sp. zn. 6C/37/2022). Odvolací súd podľa žalobcu v konaní nevzhladol namietanú nesprávnosť, preto podľa žalobcu neodôvodnil rozhodnutie správne a tiež preto považoval postup odvolacieho súdu za nesprávny.

5. Právne vec posúdil podľa § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 9 ods. 1 a 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a 4, § 17 ods. 1 až 4 zák. č. 514/2003 Z.z., pričom súd nepovažoval v čase vyhlásenia rozsudku nárok žalobcu za predčasne uplatnený, keďže došlo k predbežnému prerokovaniu nároku žalobcu a výsledok prerokovania bol doručený žalobcovi dňa 19.4.2023 s tým, že nárok bol vyhodnotený ako nedôvodný.

6. Súd považoval žalovanú za pasívne legitimovaný subjekt v zmysle § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z.. Aktívnu legitímáciu mal súd preukázanú tým, že žalobca bol stranou spore sp. zn. 6C/37/2022. Existencia nesprávneho úradného postupu či nezákonného rozhodnutia bola medzi stranami sporná. Nebolo sporné, že namietané konania sp. zn. 6C/37/2022, resp. 2Co/149/2022 sú právoplatne skončené, rozhodnutia v konaniach vydané, neboli zrušené či zmenené pre nezákonnosť.

7. Poukázal na judikatúru, v zmysle ktorej zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom nezakladajú nedostatky či pochybenia v priebehu konania, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia, a to ani za tej situácie, že tieto nedostatky mali za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia. Pokiaľ totiž orgán štátu zisťuje a posudzuje predpoklady pre rozhodnutie, zhromažďuje a hodnotí podklady pre rozhodnutie, právne ich posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu individuálneho rozhodnutia. Prípadné nesprávnosti či vady tohto postupu nachádzajú svoj odraz v obsahu rozhodnutia a môžu byť posudzované len z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (viď napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 327/2018 z 19.9.2018).

8. V prejednávanej veci žalobca uviedol, že nesprávny úradný postup spočíval v hodnotení dôkazov súdom, bez akéhokoľvek akceptovateľného, racionálneho, logického základu a nadväznosti, celé odôvodnenie Uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/149/2022 si odporuje, je chybné. Súd s poukazom na judikatúru konštatoval, že namietaný postup súdu nemožno považovať na účely uplatnenia nároku na náhradu škody za nesprávny, pokiaľ mal viesť k vydaniu zákonného rozhodnutia. Postup súdu (hoc i nesprávny), ktorý nachádza odraz vo vydanom rozhodnutí, nemožno považovať za titul pre uplatnenie nároku na náhradu škody, nakoľko titulom môže byť v takom prípade výlučne nezákonné rozhodnutie. Tvrdenia žalobcu o existencii nesprávneho úradného postupu považoval súd za neurčité, právne vágne, žalobca podľa súdu prvej inštancie neunesol bremeno tvrdenia a dôkazu, že v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/37/2022 či pod sp.zn. 2Co/149/2022 došlo k nesprávnemu úradnému postupu, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

9. Následne súd posudzoval či škoda mohla žalobcovi vzniknúť nezákonným rozhodnutím, keďže žalobca argumentoval i neodôvodnenosťou, rozporuplnosťou Uznesenia Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/149/2022. Dospel pritom k záveru, že uvedené uznesenie je zákonným rozhodnutím, nedošlo k jeho zrušeniu či zmene pre nezákonnosť. Rovnako uvedené platí i pre rozhodnutie Okresného súdu Košice I, vydané v spore 6C/37/2022, ktoré tiež nebolo zmenené či zrušené pre nezákonnosť, preto súd považoval tvrdenia žalobcu za nedôvodné.

10. Konštatoval, že žalobca k žalobe nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by podporovali jeho skutkové tvrdenia o existencii nesprávneho úradného postupu (navyše nesprávny úradný postup tak ako ho vymedzil žalobca nepredstavuje spôsobilý titul v prejednávanej veci) a ani o existencii nezákonného rozhodnutia. Vzhľadom na nepreukázanie predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody či nemajetkovej ujmy, t.j. ani protiprávnosti konania, sa súd ďalšími kumulatívnymi predpokladmi pre úspešné uplatňovanie práva ani nezaoberal a žalobu zamietol.

11. O nároku na náhradu trov konania v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy bolo rozhodnuté podľa § 262 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej voči žalobcovi súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, nakoľko žalovaná bola v konaní plne úspešná, trovy konania je vznikli na cestovnom. Súd nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa v tomto spore.

12. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a ods. 2 CSP a žiadal, aby súd jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel, a teda uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 20.000 € titulom nemajetkovej ujmy.

13.1. Odvolateľ vyjadril názor, že v preskúmvanej veci došlo k naplneniu vady uvedenej v ust. § 420 písm. f/ CSP, keďže súd nedodrжал ust. § 41 ods. 2 O.s.p., k veci sa postavil flegmaticky a latentne bez preštudovania celého spisu, pričom v čase rozhodovania súd mal k dispozícii všetky jeho sťažnosti a odvolania.

13.2. Poukázal na postup súdu vo veci vedenej na Okresnom súde Košice-okolie pod sp.zn. 16C/115/2020, kde sudkyňa podľa neho nezmyselne neustále vyžadovala doplnenie žaloby a odstránenie vád. Dôvodil, že dňa 9.10.2020 podal na Okresný súd Košice-okolie žalobu na E. F. G. zo zločinu krivého obvinenia v súbehu s prečinom krivej výpovede, ktorá vec bola vedená pod sp.zn. 16C/115/2020. Dňa 28.10.2020 mu bolo doručené uznesenie o zastavení konania o postúpení veci Okresnej prokuratúre Košice-okolie, voči ktorému podal odvolanie. Následne mu bolo doručené uznesenie zo dňa 13.11.2020, v ktorom ho súd vyzýval na odstránenie vád odvolania. Na základe uvedeného dňa 15.11.2020 odpovedal súdu na výzvu, avšak ako neznalý zákona opäť opisoval doplnenie ako žalobu k trestnej veci. Následne mu bolo doručené uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/244/2020, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie sp.zn. 16C/115/2020 z 21.10.2020 a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, že upozornil na ust. § 130 CSP a uložil súdu prvej inštancie, aby postupoval podľa § 129 ods. 1 a 2, resp. podľa § 130 CSP (výzve žalobcu na odstránenie vady). Žalovaný ďalej uviedol, že po vrátení veci mu bola doručená výzva zo dňa 16.3.2021 na odstránenie vád. Žalobca postup súdu považoval za prietahy v konaní, preto podal sťažnosť, ktorú predsedníčka súdu vyhodnotila ako nedôvodnú. Následne dňa 22.4.2021 súd prvej inštancie opakovane uznesením konanie zastavil a vec postúpil Okresnej prokuratúre Košice – okolie, proti ktorému sa žalobca dňa 25.4.2021 odvolal a na sudkyňu podal trestné oznámenie. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením sp.zn. 9Co/115/2021 tak, že zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil späť prvoinstančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (opätovne pre nedodržanie § 129 a § 130 CSP). Po vrátení veci súd prvej inštancie uznesením č.k. 16C/115/2020-246 zo dňa 24.1.2022 ho vyzval na odstránenie vád podania, na základe ktorého doručil dňa 27.1.2022 žalobu (skopírovanú žalobu z 9.10.2020).

13.3. Uviedol, že v rozsudku sp.zn. 42C/37/2022 zo dňa 14.6.2023 je množstvo účelovo zavádzajúcich klamstiev.

13.4. V podaní zo dňa 17. júla 2023, ktorým odstraňoval na výzvu súdu vady odvolania, žalobca opakovane poukazoval na skutočnosti uvádzané v odvolaní vo vzťahu ku konaniu vedenému na Okresnom súde Košice – okolie pod sp.zn. 16C/115/2020 (a rozhodnutie krajského súdu sp.zn. 5Co/244/2020 a 9Co/115/2021).

13.5. Zároveň poukázal na skutočnosti týkajúce sa konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 2Co/149/2022 (o odvolaní voči rozhodnutiu Okresného súdu Košice – okolie sp.zn. 6C/37/2022). Vyjadril názor, že H. I. mala odpoveď čo prišla dňa 27.1.2022 založiť do pôvodného spisu, pretože on

nepodal novú žalobu. Ďalej sa vyjadroval k rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/149/2022 zo dňa 12.10.2022, v ktorom podľa neho došlo k porušeniu ust. § 375 ods. 1 Trestného zákona a neprávnomu úradnému postupu. Namietla vyjadrenie odvolacieho súdu v uznesení, že ani z jedného podania tvoriaceho obsah spisu nevyplýva, že tieto sú ním zasielané do spisu, resp. ako odpoveď na uznesenie sp.zn. 16C/115/2022 ako to tvrdí žalobca.

13.6. Žalobca ďalej dôvodí, že on ako laik nepostrehol, že odpisuje na nejakú novú žalobu, ktorú mal podať dňa 27.1.2022. Žalobca uviedol, že dôvodom podania predmetnej žaloby dňa 2.11.2022 o náhradu škody (konanie vedené pod sp.zn. 42C/37/2022, ktoré je predmetom toho prieskumu) je nesprávny úradný postup podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., a to Krajského súdu Košice a Okresného súdu Košice – okolie, ktoré spočíva v hrubom porušení tým, že jeho osobe neoznámili, že bol prijatý návrh na začatie konania v právnej veci, komu bol pridelený, proti komu a pridelené číslo spisovej značky. Zároveň vyjadril názor, že jeho žaloba zo dňa 2.11.2022 mala byť zamietnutá pre podanie po zákonnej lehote.

14. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

16. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods.1 CSP potvrdil.

17. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 23. apríla 2024 o 9.00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 207, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 09.04.2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

18. Žalobca (vychádzajúc z obsahu odvolania) uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods.1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

19. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP neboli naplnené .

20. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

21. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

22. Súd svoje úvahy, ako dospel k skutkovým a právnym záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalobcu.

23. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza nasledovné:

24. Predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 2Co/149/2022, resp. jeho nezákonné rozhodnutie v uvedenom konaní.

25. Súd preskúmal osobitne či v uvedenom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu a osobitne či došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia a s poukazom na judikatúru dospel k záveru, že nebol

preukázaný nesprávny úradný postup a vydané uznesenie je zákonným rozhodnutím, nedošlo k jeho zrušeniu či zmene pre nezákonnosť.

26. Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením slobody, alebo rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 písm. zákona 514/2003 Z.z.).

27. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní (§ 5 ods. 1 cit. zák.).

28. Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu (§ 6 ods. 1 cit. zák.).

29. Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 1 a 4 zákona č. 514/2003 Z.z.).

30. Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11 (§ 15 ods. 1 cit. zák.).

31. Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 17 ods. 1 cit. zák.).

32. Vo vzťahu k zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie poukazuje na to, že v zmysle ustálenej súdnej praxe nedostatky či pochybenia v priebehu konania, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia nezakladajú takúto zodpovednosť, a to ani za tej situácie, že tieto nedostatky mali za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia. Pokiaľ totiž orgán štátu zisťuje a posudzuje predpoklady pre rozhodnutie, zhromažďuje a hodnotí podklady pre rozhodnutie, právne ich posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu individuálneho rozhodnutia. Prípadné nesprávnosti či vady tohto postupu nachádzajú svoj odraz v obsahu rozhodnutia a môžu byť posudzované len z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (viď napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 327/2018 z 19.9.2018).

33. V danom prípade žalobcom namietané dôvody (keď súdu vyčítal, že hodnotil dôkazy bez akéhokoľvek akceptovateľného, racionálneho, logického základu a nadväznosti a celé odôvodnenie Uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/149/2022 si odporuje, je chybné) nemôžu preukazovať nesprávny úradný postup súdu, ale je treba ich považovať za tvrdenia viažuce sa k uplatneniu nároku titulom nezákonného rozhodnutia, tak ako správne konštatoval súd prvej inštancie.

34. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že pre vznik nároku voči štátu na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je potrebné preukázať existenciu základných predpokladov vzniku zodpovednosti, pričom ide o zodpovednosť objektívnu, t.j. bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemožno zbaviť.

35. Pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sa vyžaduje kumulatívne (súčasné) splnenie troch podmienok: 1/ existencia nezákonného rozhodnutia, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

36. Zodpovednosť štátu, ako správne konštatoval aj súd, vzniká len z rozhodnutia, ktoré je nezákonné. Predpokladom kvalifikácie rozhodnutia ako „nezákonného“ je, že sa jedná o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená a ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Rozhodnutím tohto orgánu (ktorý vyslovil nezákonnosť), je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.).

37. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/149/2022 (rovnako ako aj rozhodnutie Okresného súdu Košice I, vydané v spore 6C/37/2022) je zákonným rozhodnutím, nedošlo k jeho zrušeniu či zmene pre nezákonnosť. Vzhľadom na tento správny záver o nesplnení prvej zo zákonných podmienok nebolo potrebné skúmať splnenie ďalších kumulatívnych podmienok.

38. Nad rámec uvedeného odvolací súd zdôrazňuje, že pre vznik zodpovednosti štátu za škodu nepostačuje len preukázanie nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, ale musí byť preukázaný aj vznik škody (nemajetkovej ujmy) a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou (nemajetkovou ujmu).

39. K uvedeným ďalším podmienkam, ktoré by museli byť splnené pre úspešné uplatnenie nároku, odvolací súd poukazuje na to, že zákon bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Pre posúdenie zodpovednosti je významné, že škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím, je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej spojitosti s nezákonným rozhodnutím.

40. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, ak protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), prípadne inou skutočnosťou (ak bola tvrdená a preukázaná), sa zisťuje príčinná súvislosť.

41. Z uvedeného vyplýva, že aj v preskúmvanej veci by popri existencii nezákonného rozhodnutia (alebo nesprávneho úradného postupu) zároveň muselo byť preukázané (najprv tvrdené), že takýmto nezákonným rozhodnutím (alebo nesprávnym úradným postupom) bola žalobcovi spôsobená škoda (§ 9 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.), ktorá vznikla v príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím (nesprávnym postupom).

42. Je potrebné zdôrazniť, že aj v prípade preukázania nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu sa nemajetková ujma neprezumuje a jej vznik musí žalobca preukázať. Musí teda uniesť dôkazné bremeno na preukázanie nepriaznivých následkov, ktoré vznikli v dôsledku nesprávneho úradného postupu (prieťahov v konaní či iného nesprávneho postupu), teda aký dopad a dôsledky mali vzniknuté prieťahy/iný nesprávny úradný postup v jednotlivých sférach jeho života.

43. Zároveň musí byť splnená podmienka v zmysle § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z., v zmysle ktorej v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

44. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia tejto podmienky, t. j. že aj v prípade preukázaného nesprávneho úradného postupu (napr. prieťahov v konaní) morálna satisfakcia nie je dostačujúca, je opäť na žalobcovi.

45. Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Dôkazné bremeno sa preto chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou strany konania za to, že ak v konaní neboli preukázané jej tvrdenia, prejaví sa to aj v procesnom výsledku a v takom prípade neúspechu strany konania. Označenie rozhodujúcich skutočností znamená prezentovanie okolností, od ktorých žalobca v súdnom spore odvodzuje opodstatnenosť svojho návrhu, pričom ich označenie má aj procesnoprávne dôsledky. Pokiaľ žalobca nepreukáže za predpokladu preukázania nesprávneho úradného postupu a vzniku škody, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a nepreukáže s poukazom na § 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z. konkrétne skutkové okolnosti, odôvodňujúce požadovanú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch, takýto žalobca nemôže byť úspešný.

46. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch totiž nemožno vyvodiť len zo samotnej existencie nesprávneho úradného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby.

47. Odvolací súd vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov a Ústavného súdu SR (viď. rozhodnutia sp.zn. II. ÚS 467/08 a sp.zn. IV. ÚS 1/2012) poukazuje na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky stíha výlučne poškodeného, t. j. žalobcu.

48. V preskúmvanej veci žalobca ani toto dôkazné bremeno (dokonca ani bremeno tvrdenia) neuniesol.

49. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil vrátane správneho výroku o náhrade trov konania.

50. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, takýto nárok vznikol úspešnej žalovanej, ktorej však preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Odvolací súd, preto stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

51. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).